

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. kesäkuuta 2019
(OR. en)

10265/19

ENER 330
RELEX 615

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9855/1/19 REV 1

Asia: Energia-alan ulkosuhteet
– Komission alustus
– Keskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion ilmoitus energia-alan ulkosuhteista.

Puheenjohtajavaltio haluaa keskustella 25. kesäkuuta pidettävässä energianeuvostossa Euroopan komission alustuksen pohjalta viimeaikaisista **energia-alan ulkosuhteista** keskittyen muutamaisiin keskeisiin asiakokonaisuuksiin.

Puheenjohtajavaltion mielestä on erittäin tärkeää keskittyä jatkossakin Euroopan unionin tärkeimpiin kumppaneihin eli Afrikkaan, Yhdysvaltoihin, Kiinaan ja Itäisen Välimeren alueeseen. Lisäksi on olennaista jatkaa energiayhteisössä tehtävää yhteistyötä ja energiayhteisösopimuksen¹ nykyaikaistamista sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen² toimivuuden tarkastelemista ja nykyaikaistamista.

Puheenjohtajavaltio muistuttaa, että komissio on valtavirtaistanut puhtaaseen energiaan siirtymistä koskevat politiikat kolmansien maiden sekä alueellisten tai kansainvälisten järjestöjen kanssa käymiinsä energia-alan vuoropuheluihin edistääkseen EU:n politiikkojen ja lainsäädännön perustana olevien, puhtaaseen energiaan siirtymistä koskevien periaatteiden maailmanlaajuisia käyttöönottoa. Keskusteluissa on myös painotettu pitkän aikavälin suunnittelun ja vuosisadan puoliväliin ulottuvien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisstrategioiden laatimisen merkitystä puhtaaseen energiaan siirtymistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi komissio on ottanut järjestelmällisesti esiin kysymyksen euron käytön lisäämisestä energia-alan liiketoimissa keskeisten kansainvälisten kumppanien kanssa tarvittaessa (tästä aiheesta keskustellaan lounaalla).

---

¹ Energiayhteisön tärkeimpinä tavoitteina on luoda vakaa sääntely- ja markkinajärjestelmä, joka kykenee houkuttelemaan investointeja, sekä luoda EU:n ja energiayhteisön sopimuspuolten välille kaasun ja sähkön kauppaa varten yhtenäinen sääntelyalue. Energiayhteisösopimuksen päivittämiseksi on käynnissä uudistusprosessi. Neuvosto hyväksyi vuosina 2016 ja 2018 kolmet neuvotteluohjeet energiayhteisösopimuksen muuttamiseksi, ja EU käsittelee sopimukseen tehtäviä muutoksia yhtenä pakettina. Muita lähitulevaisuuden haasteita ovat energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja kasvihuonekaasupäästöjä koskevan politiikan tehostaminen vahvistamalla uudet tavoitteet vuodeksi 2030 sekä hallinnointikehys.

² *Uudenaikaistaminen:* Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen investointisuoja koskevat määräykset, jotka hyväksyttiin 90-luvulla, on mukautettava EU:n investointipolitiikkaa koskevassa uudistetussa toimintamallissa vahvistettuihin uusiin standardeihin. Energiaperuskirjaa koskevan uudistetun sopimuksen pitäisi auttaa lisäämään energia-alaan tehtäviä investointeja luomalla johdonmukaiset ja ajantasaiset oikeudellisesti sitovat puitteet, jotka tarjoavat oikeusvarmuuden ja varmistavat investointisuojan korkean tason. Tärkeimpänä haasteena on mukauttaa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen investointisuoja koskevat määräykset nykyaikaisiin investointisuojustandardeihin ja helpottaa siirtymistä vähähiiliseen, yhä digitaalisempaan ja kuluttajakeskeisempään energijärjestelmään. Aloittaakseen neuvottelut EU:n ja sen jäsenvaltioiden puolesta Euroopan komissio esitti toukokuussa 2019 ehdotuksen neuvotteluvaltuutukseksi.

Uudelleentarkastelu: Samanaikaisesti vuonna 2019 on käynnissä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen toimintojen ja toimintaperiaatteiden uudelleentarkastelu sekä pääsihteerin toiminnan tuloksellisuuden väliarviointi. EU, Japani ja Kazakstan nimitettiin tarkastelun koordinaattoreiksi.

Puheenjohtajavaltio esittää seuraavat kysymykset keskustelun ohjaamiseksi:

- Miten EU voi käyttää välineitään sen varmistamiseksi, että eurooppalaiset energiayhtiöt voivat auttaa vapauttamaan Afrikan energiamarkkinoiden potentiaalia, erityisesti uusiutuvan energian ja maakaasun osalta?
- Miten EU ja sen jäsenvaltiot voivat parhaiten keskittää toimensa varmistukseen täydentävyyden EU–USA-energianeuvoston sekä sellaisten uusien yhteistyömuotojen välillä, kuten Kolmen meren aloite (3SI) ja transatlanttisen energiayhteistyön kumppanuus (P-TEC), ja muiden Yhdysvalloissa ja EU:n jäsenvaltioissa kehitteillä olevien aloitteiden kanssa?
- Miten EU voisi parhaiten tehdä yhteyksiin liittyvää yhteistyötä Kiinan uuden silkkitie -aloitteen (Belt and Road Initiative) ja Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevan EU:n strategian puitteissa?
- Miten EU ja sen jäsenvaltiot voivat Itäisen Välimeren alueen osalta hyödyntää nykyisiä energia-alan vuoropuheluja, yhteistyökanavia ja -välineitä, kuten energiadiplomatiaa, edistääkseen riskien vähentämiseen johtavaa toimintaympäristöä kyseisellä alueella?

Taustatietoa

Afrikka

Syyskuussa 2018 annetussa tiedonannossa, joka koskee Afrikan ja EU:n kestävien investointien ja työpaikkojen allianssia, ehdotetaan EU:n ja Afrikan talous- ja kauppasuhteiden syventämistä lisäämällä investointeja ja vahvistamalla yksityisen sektorin asemaa. Energia on ensisijainen ala. EU on kehitysavun turvin tukenut Afrikan mantereeseen sähköistämistä infrastruktuuri- ja sääntelyuudistusten avulla. Se tukee ulkoisen investointiohjelman puitteissa myös yksityisen sektorin investointeja ja kehittää oikeanlaista yritystoimintaa koskevaa toimintakehystä. Komissio käynnisti uuden Afrikan ja EU:n allianssin puitteissa marraskuussa 2018 kestäviä energiainvestointeja käsittelevän korkean tason foorumin. Foorumi kokoaa yhteen julkisen ja yksityisen sektorin sidosryhmiä, kansainvälisiä rahoituslaitoksia sekä tiedeyhteisön ja ajatushautomoiden edustajia molemmista maanosista, ja sen on vuoden 2019 loppuun mennessä määrä antaa suosituksia kestävään energiaan tehtävien investointien vivuttamisesta Afrikassa.

USA

Yhdysvallat on edelleen keskeinen liittolainen, ja energia-alan yhteistyö erityisesti EU–USA-energianeuvoston puitteissa on yksi tuloksellisimmista yhteistyöaloista transatlanttisissa suhteissa. Energiaturvallisuuden, energiateknologian, digitalisoinnin ja kyberturvallisuuden aloihin liittyy monia vahvan yhteisen edun mukaisia kysymyksiä. Nesteytetyn maakaasun transatlanttisen kaupan laajentaminen tarjoaa EU:lle uusia mahdollisuuksia parantaa energiaturvallisuuttaan toimituslähteiden monipuolistuessa. Komissio järjesti yhdessä Yhdysvaltojen kauppa- ja energiaministeriöiden kanssa Brysselissä 2. toukokuuta erittäin onnistuneen nesteytettyä maakaasua (LNG) käsitelleen korkean tason yritystapahtuman, joka kokosi yhteen yli 200 hallituksen edustajaa molemmilta puolilta Atlanttia ja 250 liike-elämän edustajaa, jotka toimivat transatlanttisella LNG-sektorilla. EU ja Yhdysvallat tekevät tiivistä yhteistyötä myös energiaturvallisuutta koskevissa kysymyksissä, erityisesti eteläisen kaasukäytävän viimeistelyssä kaasun tuomiseksi Azerbaidžanista Italiaan, ja Ukrainan energiaturvallisuuden alalla. EU–USA-energianeuvoston lisäksi Yhdysvallat tekee yhteistyötä monien EU:n jäsenvaltioiden kanssa aloitteissa, joita ovat esimerkiksi 3SI ja P-TEC (Yhdysvaltojen energiaministeri ilmoitti asiasta 3SI-huippukokouksen yhteydessä Bukarestissa syyskuussa 2018). 3SI-aloitteen sekä P-TEC-kumppanuuden puitteissa kehitettävien hankkeiden avulla voidaan merkittävästi parantaa Euroopan energiaturvallisuutta lisäämällä alueiden välisiä yhteyksiä ja monipuolistamalla energialähteitä. On myös tärkeää, että EU ja Yhdysvallat pitävät yllä transatlanttista yhtenäisyyttä seuraamusten osalta. Lisäksi komissio pyrkii samanmielisenä kumppanina kehittämään kolmenvälistä yhteistyötä Yhdysvaltojen ja Japanin kanssa erityisesti nesteytetyn maakaasun ja vedyn osalta.

Kiina

Kiina on EU:n strateginen kumppani puhtaaseen energiaan siirtymisessä. EU:n ja Kiinan vuotuinen energiavuoropuhelu ohjaa energiayhteistyötä, ja äskettäin käynnistetty EU:n ja Kiinan energiayhteistyöfoorumi varmistaa, että vuoropuhelu pannaan täysimääräisesti täytäntöön. Kiina on samaan aikaan maailman suurin hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja ja suurin investoija ja suurin tuottaja uusiutuvan energian alalla. EU on tyytyväinen siihen, että Kiina on yksi tärkeimmistä välittäjistä Pariisin sopimukseen liittyvissä asioissa. Kiina kuitenkin tukee ja rakentaa hiilivoimaloita monissa maissa (erityisesti sen Belt ja Road -aloitteen kautta), myös EU:n naapurimaissa (Länsi-Balkan, Afrikka), ottamatta huomioon investointiensa kestävyttä. EU:n politiikassa, jota hahmotellaan 12. maaliskuuta 2019 annetussa ja Eurooppa-neuvoston hyväksymässä tiedonannossa "Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin", omaksutaan realistisempi, määrätietoisempi ja monitahoisempi lähestymistapa. Kiina on edelleen yhteistyökumppani puhtaaseen energiaan siirtymisessä, mutta samaan aikaan se on myös neuvottelukumppani, jonka kanssa EU:n pystyttävä saavuttamaan etujen tasapaino, teknologiseen johtoasemaan pyrkivä kilpaileva talous ja järjestelmien tasolla kilpailija, joka tukee vaihtoehtoisia hallintomalleja. EU:n ja Kiinan 8. vuotuisessa energiavuoropuhelussa Brysselissä tämän vuoden huhtikuussa käytyjen myönteisten keskustelujen ja EU:n ja Kiinan kolmivuotisen energiayhteistyöfoorumin käynnistämisen (toukokuun puolivälissä) pohjalta EU:n olisi jatkettava Kiinan kanssa tekemäänsä energia-alan yhteistyötä keskittyen erityisesti markkinoille pääsyn vastavuoroisuuteen ja hyödynnettävä foorumia mahdollisuuksien tarjoamiseksi kaikkia osapuolia hyödyttävään yhteistyöhön.

Itäisen Välimeren kaasu

Kaasukaupan keskusten kehittäminen Välimeren alueella on energiaunionin monipuolistamispolitiikan pääasiallisia toimintalinjoja. Ottaen huomioon viimeaikaiset ja tulevat merkittävät kaasulöydöt (Egypti, Israel, Kypros ja todennäköisesti Libanon) ja koska merkittävä osa näistä kaasuvaroista menee vientiin, itäisen Välimeren alueesta on tullut tärkeä, turvallinen ja luotettava lähitulevaisuuden hankintalähde. EU tukee voimakkaasti alueen kehittämistä kaasukaupan keskuksena. Komissio on sitoutunut edistämään itäisen Välimeren alueen kaasualan kehitystä poliittisen tuen, diplomatian ja tutkimusten rahoituksen muodossa. Tällaiset tutkimukset koskevat muun muassa EastMed-kaasuputkea, kansainvälisten rahoituslaitosten kautta aikanaan tapahtuvaa rahoitusta ja sellaisten investointiolosuhteiden luomista, jotka houkuttelevat sijoittajia kehittämään aluetta. Komissiolla on ollut tärkeä rooli myös maiden auttamisessa laatimaan hallitustenvälisen sopimuksen Kyproksen ja Egyptin välillä kaasuputken yhteenliittämisestä sekä hallitustenvälisen sopimuksen EastMed -kaasuputkesta.
